مدیریت شهری
شماره ۵۶ پاییز ۹۸
No.56 Autumn 2019
■۱۴۳-۱۶۱■
زمان دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۴/۰۹ زمان پذیرش نهایی: ۱۳۹۸/۰۸/۱۷

اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر رقابت‌پذیری شهر پرند[1]

■ صابونی، سعید، پژوهشگر دوره دکتری، گروه شهرسازی، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهر قدس، ایران
■ بهزادفر، مصطفی،* استاد دانشکده شهرسازی و معماری، دانشگاه علم و صنعت، تهران، ایران
■ صارمی، حمیدرضا، استادیار دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

چکیده:

مسیر حرکت دست جمعی موجب رسیدن به رفاه اجتماعی و اقتصادی متوازن می‌گردد. رقابت‌پذیری با ورود به مفاهیم مرتبط با توسعه بر آن بوده با تکیه‌بر استعدادها و منابع شناسایی‌شده، به جذب سرمایه‌های انسانی و مالی بپردازد. شهر پرند علی‌رغم موقعیت بسیار مناسب ازنظر موقعیت جغرافیایی و نزدیکی به پایتخت، آن‌طور که شایسته است در دوره‌های مختلف توسعه چشمگیری نیافته، ازاین‌رو مقاله حاضر با هدف تعیین عوامل مؤثر بر ایجاد و نیز ارتقاء سطح رقابت‌پذیری شهری در شهر پرند به اولویت‌بندی آن‌ها پرداخته است.

پژوهش تحلیلی-توصیفی حاضر با تمسک به اطلاعات کمی و کیفی و روش‌های تحلیل SPSS، در ابتدا به تصدیق تأثیر عوامل با کمک آزمون ANOVA پرداخته و در پی آن با ورود اطلاعات پرسشنامه‌های تکمیلی توسط ۱۵۰ تن از متخصصین طی آزمون فریدمن، عوامل اقتصادی را با امتیاز ۳،۷۳ را به‌عنوان مؤثرترین و به ترتیب عوامل زیرساختی با امتیاز ۲،۵۷، عوامل اجتماعی-فرهنگی با امتیاز ۲،۰۳ و درنهایت عوامل نهادی-سیاسی را با امتیاز ۱،۶۷ به‌عنوان اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر ایجاد و ارتقاء سطح رقابت‌پذیری شهری در شهر پرند معرفی می‌نماید. در شهر پرند با بهره‌جویی از چارچوب فکری و طی فرایند اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر رقابت‌پذیری، می‌توان به برنامه‌ریزی استراتژیک صحیح جهت نیل به اهداف توسعه شهری دست‌یافت.

واژه‌های کلیدی: توسعه شهری، مزیت رقابتی، رقابت‌پذیری شهری، اولویت‌بندی، شهر پرند

Prioritizing Factors Influencing the Competitiveness of Parand city

Abstract:

The path of collective hands leads to balanced social and economic prosperity. Competitiveness has been driven by the introduction of development-related concepts, relying on identified talent and resources, to attract human and financial capital. Parand city, despite its very good location in terms of geographical location and proximity to the capital, has not been well developed in various periods, so this article aims to identify the factors that contribute to the creation and promotion of urban competitiveness in Parand city.

The present descriptive-analytical study, relying on quantitative and qualitative information and SPSS analysis methods, firstly confirmed the effect of factors by means of ANOVA test, and then, by filling in questionnaire information by 150 experts during Friedman test, economic factors with It scores 3.73 as the most effective, with infrastructure factors 2.57, socio-cultural factors 2.03 and institutional-political factors 1.67, respectively, prioritizing the factors affecting the creation and promotion of urban competitiveness in Parand city. In Parand city, by utilizing the intellectual framework and prioritizing the factors affecting competitiveness, proper strategic planning can be achieved to achieve urban development goals.

Key Words: Urban Development, Competitive Advantage, Urban Competitiveness, Prioritization, Parand City.

---

۱. مقاله حاضر مستخرج از رساله دکتری شهرسازی با عنوان «اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر رقابت‌پذیری شهر پرند» است که در دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس، توسط نگارنده اول با راهنمایی دکتر مصطفی بهزادفر و مشاوره دکتر حمیدرضا صارمی انجام شده است.

* نویسنده مسئول: Email-behzadfar@iust.ac.ir شماره تماس: ۰۹۱۲۳۷۲۶۳۵۴

مقدمه:

رقابت‌پذیری درجه رقابت است که در حال حاضر بین شهرها در سطح داخلی و بین‌المللی وجود دارد و باعث می‌شود آن‌ها در جایگاه رقابتی قرار گیرند. زمانی که یک شهر قادر به ایجاد محیطی مناسب برای رقابت‌پذیری مناسب است، می‌توان این شهر را به‌عنوان یک شهر رقابتی نامید (Camagni, 2002: 93) بر این اساس، یک شهر (و گسترده‌تر از آن یک کشور یا منطقه) زمانی می‌تواند به‌عنوان رقابتی در نظر گرفته شود که فعالیت‌های تولیدی آن و سازمان‌های دولتی، اجتماعی و خصوصی به‌طورکلی مؤثر، کارآمد، سازنده و نوآور باشند (Chang et al., 2012: 90) به عبارتی آن‌ها به حمایت زیرساخت‌ها، امکانات رفاهی، سرمایه انسانی و مؤسسات جهت افزایش مزیت رقابتی خود نیاز دارند تا بتوانند یک فضای واقعاً رقابتی ایجاد کنند (Borozan, 2008: 51)

لازم به ذکر که طبیعتاً همه شهرها در یک شرایط مشابه رقابت نمی‌کنند و همه آن‌ها منابع و توانایی مشابهی برای مقابله با رقبا ندارند. تجربه چند دهه اخیر در کشورهای درحال‌توسعه و کمتر توسعه‌یافته نشان می‌دهد که علیرغم سرمایه‌گذاری‌های (بعضاً کلان) در ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و فضای فیزیکی شهری، عدم جذب متناسب جریان‌های فوق به‌ویژه در شهرهایی که در این کشورها قرار گرفته‌اند، موجب شده است تا این شهرها نتوانند از توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مناسبی برخوردار گردند. بخصوص در شهرهای جدید در کشورهای درحال‌توسعه شاهد بروز این تفاوت‌ها هستیم، زیرا شهرهای جدید در کشورهای درحال‌توسعه با بهره‌گیری از قالب یکسانی از نظام طرح‌ریزی، اجرا و مدیریت حیات اولیه خود را آغاز نموده‌اند. پس از سپری شدن بیش از چندین دهه از عمر آن‌ها شاهد اشتراکات عمیقی در نوع چالش‌ها و مسائل توسعه‌ای مربوط به آن‌ها می‌باشیم که البته بسته به نوع فرهنگ و خصوصیات بومی و محلی زمینه استقرار آن‌ها تمایزاتی نیـز قابل‌درک می‌باشد. (Cho et al., 2008: 176) از طرف دیگر شهرهای جدید به‌عنوان موجوداتی که در مراحل رشد اولیه خود دچار نابسامانی‌ها و وقفه‌هایی شده‌اند به‌منظور رسیدن به ویژگی‌های عمومی یک شهر متعارف که همانا داشتن نظامی متنوع از گروه‌های اقتصادی و اجتماعی، سیمای شهری متعارف و ... است، باید با راه‌حل‌هایی خلاق و محرک به مسیر متعارف توسعه شهری هدایت شوند.(Dijkstra et al., 2011: 137) شهرهای جدید در ایران، با عدم پاسخ به مشکلات و کاستی‌های موجود در شهرهای بزرگ احداث شده‌اند تا شرایط بهتری برای ساکنان خود فراهم نمایند. بااین‌حال در شهرهای بزرگ شکل‌گرفته در ایران، می‌توان شاهد مشکلاتی بود که باعث نارضایتی ساکنان از شرایط زندگی در این شهرها شده است. با توجه به اینکه یکی از اصول اساسی و بنیان‌گذار در شهرهای جدید، توسعه و ارتقای رقابت‌پذیری است لذا از اینجا می‌توان دریافت که برنامه‌ریزی برای ارتقای رقابت‌پذیری تا چه اندازه می‌تواند به شهرها این توانایی را بدهد که نه‌تنها نقش رقیب را با دیگر شهرهای کشورشان بازی کنند در پی داشته باشد، بلکه این نقش را به‌صورت فراملی نیز ایفا نمایند (Meshkini et al., 2013: 29).

شهر پرند که با هدف اسکان بخشی از سرریز جمعیتی مجموعه شهری تهران و نیز اسکان کارکنان فرودگاه بین‌المللی امام ایجاد گردیده شده است، به دلیل جایگاه و موقعیت خاص آن (نزدیکی با شهر تهران، موقعیت بهتر به لحاظ نقش و عملکرد آن به لحاظ جمعیت‌پذیری و ...) از اهمیت و نقش‌پذیری قابل‌توجهی در طرح‌ها و برنامه‌های رقابت‌پذیری شهری در سیاست‌های دولتی برخوردار است، اما عدم توجه به معیارهای رقابت‌پذیری در برنامه‌ریزی شهر پرند موجب ناتوانی این شهر از دستیابی به اهدافی شده است که برای آن به وجود آمده است. ازاین‌رو با استفاده از ارزیابی شاخص‌های رقابت‌پذیری به‌عنوان نظام برنامه‌ریزی شهری در شهر جدید پرند، می‌توان به برنامه‌ریزی شهری هدفمندی بر پایه نتایج حاصل در راستای ارتقای میزان رقابت‌پذیری شهری دست یافت. لذا پژوهش حاضر درصدد است که با هدف ارتقای میزان رقابت‌پذیری در شهر جدید پرند، به استخراج عوامل مؤثر بر میزان رقابت‌پذیری در این شهر بپردازد. با توجه به هدف پژوهش، اصلی‌ترین پرسشی که این پژوهش در پی پاسخ به آن‌هاست عبارت است از: آیا شهر پرند توان رقابت‌پذیری اقتصادی، اجتماعی و زیرساختی و نهادی-سیاسی متوازنی دارد؟

مبانی نظری:

رقابت‌پذیری

تعاریف و عناصر مفهومی ازآنجاکه یک پارادایم پذیرفته‌شده در خصوص تعریف رقابت‌پذیری وجود ندارد، باید تعاریف مختلفی که از سوی اندیشمندان و سازمان‌های مختلف از این مفهوم برای سطوح مختلف ملی ارائه شده است، موردبررسی قرار گیرد تا از درون آن‌ها پارامترها و عوامل مهم و تأثیرگذار بر مفهوم رقابت‌پذیری استخراج گردد(Ghorchi & Maleki, 2010: 156). واحد اطلاعات اکونومیست، رقابت‌پذیری را توانایی به اثبات رسیده شهرها در جذب سرمایه‌ها، کسب‌وکارها، استعدادها و بازدیدکنندگان، تعریف نموده است (Martin, 2005) کروگمن و سامز (۱۹۸۸) معتقدند که تغییر در الگوهای تولید باید بر پایه همکاری منظم و دقیق پیشرفت‌های فنی در فعالیت‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری فزاینده در منابع انسانی صورت پذیرد با این هدف که افزایش مداوم بهره‌وری حاصل شود. (Lengyel, 2007: 589) نظریه کلاسیک از اولین نظریات در این حوزه است که بر طبق آن، هر کشور در تولید کالاهایی که بر اساس برتری‌های تکنولوژیک، مزیت نسبی دارد، تخصصی می‌شود. نظریه مزیت مطلق آدام اسمیت و مزیت نسبی ریکاردو از اولین نظریات در باب تخصصی شدن و تجارت و مبادله بین مناطق به شمار می‌آیند (Tirtosuharto, 2009) ریکاردو در ۱۸۱۷ بیان می‌کند که کشورها در کالاهایی که در آن‌ها نسبت به سایر کشورها مزیت دارند، تخصصی می‌شوند و این مزیت نسبی ناشی از تفاوت در فناوری تولید بین صنایع و در میان کشورها و درواقع تفاوت در بهره‌وری نیروی کار نسبی است. از سوی دیگر نظریه نئوکلاسیک که اصلاح شده نظریه کلاسیک است. مزیت نسبی مناطق را بر مبنای موهبت‌های طبیعی آن‌ها تعریف می‌کند (Sabagh Kermani, 2001: 110). در مکتب اقتصادی کینز، نحوه مصرف، شتاب‌دهنده‌های سرمایه‌گذاری و تقاضای صادرات، محرک‌های سیستم در تولید و مبادله میان مناطق هستند و بنابراین پایه صادرات ملی، یک عامل کلیدی در تئوری کینز به شمار می‌آید و بر برابری بین مناطق تأکید می‌شود (Behkaish, 2001, 112) از نظر پورتر، مزیت رقابتی ماندگار در یک اقتصاد جهانی تا حد زیادی منطقه‌ای و محلی هستند و از تمرکز مهارت‌های تخصصی‌شده و دانش، نهادها، رقبا، تجارت‌های مرتبط و مشتریان پیچیده حاصل می‌شوند (Dadashpour & Ahmadi, 2010: 54)

مدل‌های رقابت‌پذیری

متفکران علوم توسعه شهری و منطقه‌ای نیز برای درک درست نظریه مزیت رقابتی و همچنین ایجاد امکان برای ارزیابی صحیح رقابت‌پذیری یک شهر یا منطقه مفروض، به تدوین مدل‌های مختلفی برای فهم چارچوب مفهوم مزیت رقابتی دست یازیده‌اند (Dadashpour & Dehe Jani, 2014: 30) .

مدل الماس مزیت رقابتی پورتر

مایکل پورتر برای اولین بار در سال ۱۹۹۰ م، در کتاب خود تحت عنوان «مزیت رقابتی کشورها» مدل الماس مزیت رقابتی خود را ارائه داد (Totonchyan & Mehrnoosh, 2011: 43). پورتر از این مفهوم برای برجسته ساختن اهمیت تعامل بین صنایع مرتبط در تعیین موقعیت رقابتی کشورها و مناطق استفاده کرد. پورتر اهمیت کلی خوشه‌بندی را به‌مثابه یک پدیده مورد تأکید قرار می‌دهد و طرح می‌کند که چگونه کار خوشه‌های ویژه، رشد و رقابت‌پذیری را ارتقا می‌دهد. مدل هندسی پورتر، رقابت‌پذیری را حاصل تعامل و برهمکنش چهار عامل اصلی می‌داند (Dadashpour & Ahmadi, 2010):

شرایط عاملی: مجموعه‌ای از عوامل مؤثر در تولید کالا یا خدمات، عوامل عمومی شامل مواردی مانند مواد اولیه، انرژی، نیروی انسانی، عوامل تخصصی شامل مواردی مانند نیروی انسانی ماهر و متخصص، دانش فنی پیشرفته و فناوری پیشرفته. (Porter, 1990)

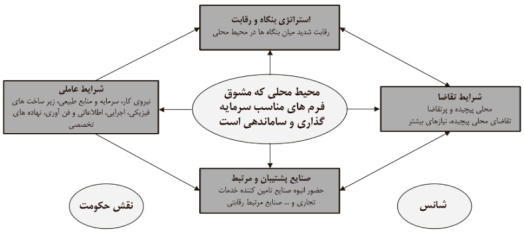

نمودار ۱: مدل الماس مزیت رقابتی پورتر(Dade Jani, 2013)

مدل هرمی رقابت‌پذیری

از عوامل مؤثر بر رقابت‌پذیری در این مدل خلق فرصت‌های اشتغال، کارایی و ارتقاء استانداردهای زندگی شامل نرخ اشتغال بالا و کم شدن نابرابری‌های درآمدی می‌شود. به سبب اهمیت خاص، عوامل با اثر مستقیم و کوتاه‌مدت بر محصول اقتصادی، قابلیت سوددهی، بهره‌وری نیروی کار و نرخ اشتغال تأثیر می‌گذارد. لنقیب مدل هرمی را برای اندازه‌گیری رقابت‌پذیری مناطق تدوین نمود (Dadashpour & Ahmadi, 2010) مدل هرمی سه سطح از عواملی را که رقابت‌پذیری اثرگذار بوده و باهم درکنش متقابل هستند را در برمی‌گیرد. دسته‌های اصلی رقابت‌پذیری: این دسته‌ها رقابت‌پذیری را اندازه می‌گیرند و شامل «درآمد، بهره‌وری نیروی کار، نرخ اشتغال و اقتصاد باز» می‌شوند. (Dade Jani, 2013)

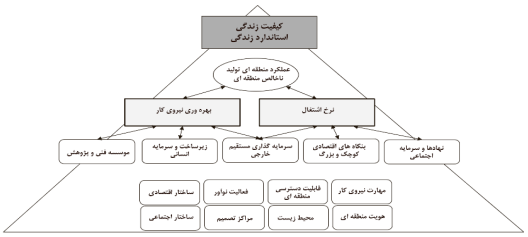

نمودار ۲: مدل هرمی رقابت‌پذیری (Dade Jani, 2013)

مدل کلاه رقابت‌پذیری

عناصر کلیدی رقابت‌پذیری در مدل‌های مشترک برای تأکید بر عوامل قطعی آن و نیز نتایج به‌دست‌آمده در سطوح مختلف گردآمده‌اند؛ بنابراین مدل کلاه رقابت‌پذیری در تلاش برای متمرکز کردن تعدادی از عناصر کلیدی در رقابت‌پذیری، دیدگاه‌های تجربی و نظری مختلف را در کنار هم می‌آورند. این کلاه از چندین لایه ترکیب یافته است. (Porter, 2008: 37) این لایه‌ها شامل: محصولات و بازده‌های شهری و منطقه‌ای، عملکرد شهری و منطقه‌ای و تعیین‌کننده‌های رقابت‌پذیری می‌شوند. عوامل تولید شامل نیروی کار، سرمایه و زمین را می‌توان در حلقه اول یافت. در دومین حلقه عوامل اساسی محیطی سرمایه‌گذاری را دربرمی گیرد. (Dade Jani, 2013) این دسته از تعیین‌کننده‌ها در سه دسته اصلی زیرساخت و قابلیت دسترسی، منابع انسانی و محیط تولید قرار می‌گیرد و سپس تعیین‌کننده‌های محیطی سرمایه‌گذاری توسط دسته‌ای از عوامل ثانویه یا نرم شامل مؤسسات یا (نرم) شامل بین‌المللی شدن، کیفیت مکان، محیط‌زیست، فرهنگ، جمعیت‌شناسی و مهاجرت سرمایه اجتماعی، زیرساخت دانشی و ... تحت تأثیر می‌گیرند. (Porter, 2004)

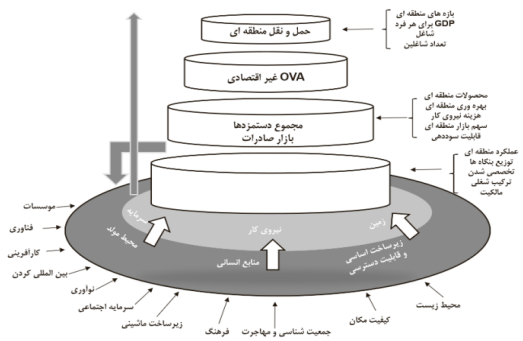

نمودار ۳: مدل کلاه رقابت‌پذیری (Porter, 2004)

شهر جدید

شهرهای جدید در نظام‌های اجتماعی - اقتصادی جهان و با توجه به تحولات نظریه‌ای بسیار دگرگون شده‌اند. هنوز تعریف جامعی برای شهرهای جدید ارائه نشده است، اما می‌توان تعاریف زیر را برای آن‌ها پذیرفت:

شهرهای جدید، اجتماع‌های برنامه‌ریزی شده‌ای هستند که در پاسخ به اهداف از پیش تعیین‌شده ایجاد می‌شوند. شهر جدید اجتماعی خوداتکاست با جمعیت و مساحت مشخص، فاصله‌ای معین از مادر شهر، برنامه‌ریزی از پیش تعیین‌شده، اهداف معین و همچنین برخوردار از تمام تسهیلات لازم برای یک محیط مستقل (Zayari, 2005: 5). شهر جدید به مکانی اطلاق می‌گردد که در محدوده آن برای اسکان و فعالیت جمعیتی بیش از ۵۰ هزار نفر یا دست‌کم ۱۰ هزار واحد مسکونی به‌اضافه ساختمان‌ها و تأسیسات موردنیاز عمومی، اجتماعی و اقتصادی ساکنان آن در خارج از حوزه شهری و حریم استحفاظی شهرهای موجود پیش‌بینی باشد (Hashemi,1999: 28) شهر جدید، تنها مسکونی یا صنعتی، کشاورزی یا خدماتی، توریستی و تفریحی یا دانشگاهی و نظایر آن‌ها نیست، بلکه چند هدف و منظور در آن جمع شده است[1]. (Sheikhi, 1999: 123) برخی از حرفه‌مندان فرانسوی مفهوم شهرهای جدید را این‌گونه بیان کرده‌اند: شهرهای

1. Multi purposed

مدیریت شهری
فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۵۶ پاییز ۹۸
No.56 Autumn 2019

جدید مناطق ساختاریافته‌ای هستند که در تقاطع مراکز شهرهای جدید و محورهای توجیهی توسعه شهری استقرار یافته‌اند. آن‌ها عناصر پویا و حساب‌شده‌ای از نوع نظام پیچیده‌تر شهری و تکیه‌گاه‌های سیاسی‌اند (Talachian, 2005: 15)

شهرهای جدید در ایران

نیاز به ایجاد شهرهای جدید در کشورهای درحال‌توسعه، ریشه در تغییرات جمعیتی سال‌های پس از جنگ جهانی دوم به‌ویژه دهه ۱۹۶۰ به بعد آن کشورها دارد که طی آن میزان رشد جمعیتی به شهر افزایش یافته است (Zanjani et al., 1996). سیل مهاجرت از نقاط روستایی به شهرها آغاز شد و مشکلات عدیده‌ای از جهت تأمین مسکن و استقرار مطلوب جمعیت فراهم آورد و ابتدا حاشیه شهرها به مراکز ساخت‌وساز غیرمجاز تبدیل شد، سپس کوی‌های مسکونی غیراستاندارد شکل گرفت و کم‌کم آبادی‌های نزدیک شهرهای بزرگ نیز از اقتصاد و معیشت روستایی تهی شد و پهنه وسیعی از پیرامون شهرها را به وضعیتی درآورد. (Zayari, 2005: 19).

در کشور ما اگر به اقدامات عصر نوین یعنی بعد از مشروطیت بپردازیم دوره‌های مشخص‌تری به شرح زیر خواهیم داشت:

- از مشروطیت تا اشغال نظامی ایران (شهریور ۱۳۲۰): در این دوره که بخش عمده آن دوران حکومت پهلوی را نیز در برمی‌گیرد.
- از جنگ جهانی دوم تا انقلاب اسلامی (سقوط حکومت پهلوی): اغلب این شهرها از ترکیب و تبدیل آبادی‌ها به وجود آمدند.
- از انقلاب اسلامی به بعد: ایجاد شهرهای نوپا بعد از انقلاب اسلامی در ایران در سه مسیر مختلف پیش رفت:

الف) شهرهای جدید بر پایه مکان‌یابی، طراحی و دارای برنامه و هدف‌های معین که در قالب قانون ایجاد شهرهای جدید به وجود آمدند؛

ب) شهرک‌ها و محله‌ها و کوی‌های نوپا که در سال‌های فروپاشی رژیم سابق و سال‌های اولیه انقلاب شکل گرفته‌اند.

ج) تبدیل روستاها به شهر و ادغام روستاها در همدیگر و یا اجتماع چند روستا باهم و تبدیل آن‌ها به شهر (Zanjani et al., 1996).

نمودار ۴: ویژگی‌های برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه شهر جدید در ایران (مأخذ: نگارنده بر اساس مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی ایران، ۱۳۷۹، ۵۵)

اهداف ایجاد شهرهای جدید

اهداف ایجاد شهرهای جدید در جهان

ایجاد شهرهای جدید در چارچوب نظریه‌های گوناگون در دوره‌های مختلف تاریخی در نقاط مختلف دنیا به‌منظور رسیدن به اهداف ویژه‌ای شکل گرفته است. درمجموع با بررسی اهداف امکان‌پذیر برای سکونتگاه‌های شهری جدید در انواع مختلف آن در کشورهای مختلف، غالباً موارد زیر برای توجیه مداخلات مطرح هستند. (Harrison & Caron, 2003)

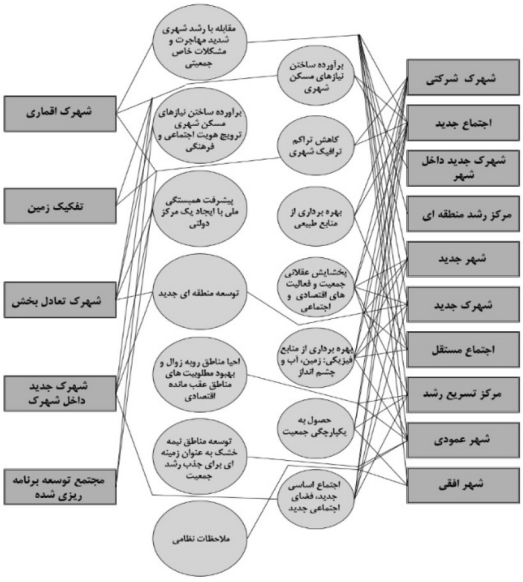

نمودار ۵: اهداف امکان‌پذیر برای سکونتگاه‌های جدید شهری مختلف (Gideon, 1991: 45)

اهداف عمده ایجاد شهرهای جدید در ایران

سیاست‌های ایجاد و توسعه شهرهای جدید در ایران را می‌توان به دو سیاست کلی تقسیم نمود، نخست در

ارتباط با مادر شهر می‌باشد، دومین سیاست کلی ایجاد شهرهای جدید در ایران سیاست‌های تبعی بوده که عبارت‌اند از: ایجاد فرصت‌های شغلی، کار و اشتغال، تأمین زمین و مسکن متناسب برای اقشار کم‌درآمد، بسترسازی تعادل منطقه‌ای و ایجاد مراکز ارائه خدمات فرا شهری، جلوگیری از توسعه خودروی شهری، و درنهایت جلوگیری از بورس‌بازی زمین و تأمین اراضی مناسب ساخت‌وساز در منطقه شهری (Mohammadi, 1994)

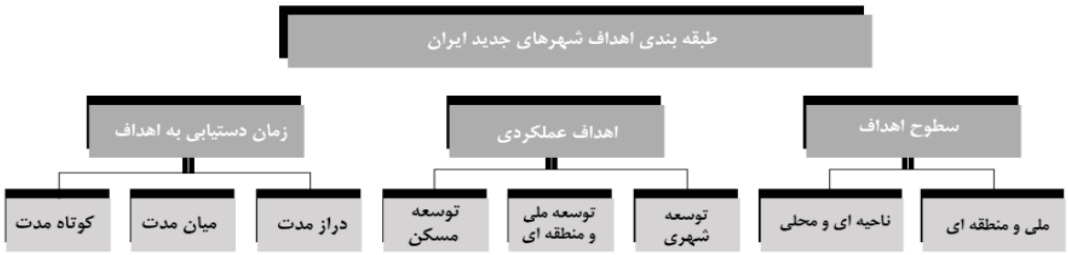

نمودار ۶: طبقه‌بندی اهداف شهرهای جدید ایران (مأخذ: نگارنده بر اساس وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۹۰، ۱۵)

پیشینه تحقیق:

مولن[1] و مارسدن[2] در سال ۲۰۱۵ در مقاله «حمل‌ونقل، رقابت اقتصادی و رقابت: چشم‌انداز شهر» به بررسی این موضوع می‌پردازند که چگونه حمل‌ونقل و جغرافیای سیاسی موجب افزایش رقابت‌پذیری اقتصادی می‌شود. نتایج حاکی از آن است که با توجه به اهمیت اقتصاد و مکان سرمایه‌گذاری، نیاز به دانش بهتر در مورد اثربخشی قلمرو شهری و بهبود عرضه در ایجاد شغل و تأثیر خودمختاری محلی در تصمیم‌گیری در انتخاب سرمایه‌گذاری است.

ازنظر بولو[3] و همکاران در سال ۲۰۱۱ در مقاله «سنجش رقابت شهری: تجربه ترکیه» مطالعاتی که دانش را در رابطه با مقایسه شهرها ارائه می‌دهند، در حال پیدا کردن زمینه کاربرد هستند. در این مطالعه، روند توسعه شاخص رقابت شهر (TCI) ترکیه موردبحث قرار گرفت. تجزیه‌وتحلیل پروژه نشان داد که CCI عمدتاً برای سرمایه‌گذاران و سیاست‌گذاران و همچنین تصمیم‌گیرندگان محلی مفید بود. به‌ویژه، سیاست‌گذاران ابزار بسیار مفید برای تصمیم‌گیری مبتنی بر دانش برای شهرهای ترکیه را دارند.

نقدعلی‌پور در سال ۱۳۹۶ در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان «بررسی میزان رقابت‌پذیری صنایع تولیدی با توجه به مدل رقابت‌پذیری پورتر» به بررسی میزان رقابت‌پذیری صنایع با توجه به الگوی رقابت‌پذیری پورتر می‌پردازد. نتایج حاکی از آن است که صنعت غذا و دارو بالاترین رتبه و صنعت برق - الکترونیک پایین‌ترین رتبه را ازلحاظ رقابت‌پذیری بر اساس الگوی پنج نیروی رقابت‌پذیری پورتر را دارند.

انصاری و همکاران در سال ۱۳۹۵ در مقاله‌ی «نقش‌آفرینی شهرهای جدید دانائی محور در ارتقاء رقابت ملی (مطالعه موردی: شهر جدید اندیشه)» با رویکرد توصیفی - تحلیلی به بررسی نقش‌آفرینی شهرهای جدید دانایی محور در ارتقا رقابت‌پذیری ملی پرداخته و نمونه موردی نیز شهر اندیشه را انتخاب نموده‌اند. نتایج حاکی از آن است که توجه به پتانسیل شهروندان، کیفیت بالای زندگی و دسترسی به فناوری اطلاعات جایگاه اول تا سوم را به خود اختصاص داده‌اند و سایر معیارها مانند فعالیت‌های پژوهشی، شرایط تقاضا و شبکه‌های تجاری در رتبه‌های آخر قرار دارند و اثرگذاری آن‌ها نسبت به مؤلفه‌های دیگر کم‌تر می‌باشد.

کارگرسامانی و همکاران در سال ۱۳۹۳ در مقاله «تأثیر رقابت‌پذیری شهری بر رقابت‌پذیری ملی» به ارزیابی تأثیر رقابت‌پذیری شهری بر رقابت‌پذیری ملی موردبررسی قرار گرفتند. بر مبنای تحلیل ارائه‌شده می‌توان از شاخص رقابت‌پذیری شهری به‌عنوان یک راهنما برای متناسب ساختن سیاست‌های شهری بهره گرفت. این امر می‌تواند در عرصه ملی یک بعد مهم از سیاست اقتصاد کلان و پی گرفتن توسعه اقتصادی ملی را تشکیل دهد.

ده ده جانی در سال ۱۳۹۲ در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان «سنجش و ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای در استان کردستان» با کاربست شاخص‌ها و یک مدل تصمیم‌گیری جمعی ضمن تحلیل داده‌ها به ارزیابی و سنجش رقابت‌پذیری استان کردستان پرداخته است. نتایج حاکی از آن است که

1. Mullen 2. Marsden 3. Bulu

در سطح اول شاخص ارزیابی، زیر شاخص‌های اقتصادی و زیر شاخص نهادی-سیاسی و در سطح دوم عواملی چون کارآمدی نظام تولید و سیاست‌گذاری دولتی» بیشترین تأثیر را در ارتقای رقابت‌پذیری استان کردستان دارند و درعین‌حال همین زیر شاخص‌ها و عوامل بیشترین فاصله را از وضع مطلوب دارند.

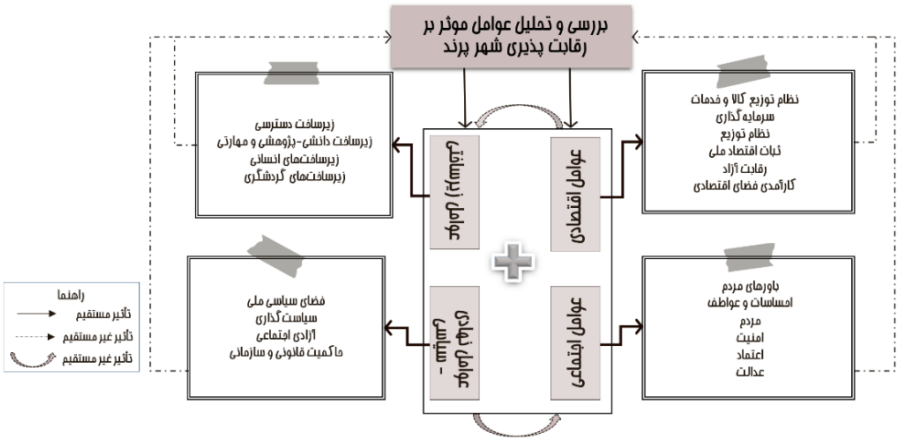

نمودار ۷: مدل مفهومی تحقیق

روش تحقیق

از منظر روش، پژوهش به سبک توصیفی-تحلیلی می‌باشد که داده‌های کمی آن به روش اسنادی و از میان آمار و اطلاعات منتشره از سازمان‌های آماری رسمی کشور و پژوهش‌های علمی منتشرشده در نشریات علمی، با موضوع شهر پرند، استخراج و به کار شده است. داده‌های کیفی اما به روش پیمایشی از طریق توزیع پرسشنامه گردآوری شده است. نمونه‌گیری به جهت توزیع پرسشنامه، به‌صورت غیر احتمالی نیز از میان متخصصین و کارشناسان در سال ۱۳۹۷ انجام گرفته است. تکمیل پرسشنامه توسط کارشناسان اجرایی و اساتید دانشگاه شهر پرند در زمان ۳۰ روزه صورت گرفت؛ که درنهایت به جهت بهره‌گیری از نظرات متخصصین پس از مراجعات متعدد و با مدنظر قرار دادن عدم بازگشت تعدادی از پرسشنامه‌های تحویلی درنهایت، تعداد ۱۵۰ پرسشنامه تکمیل‌شده و اساس تحلیل‌ها قرار گرفت. پرسشنامه پیوست شامل معیارها و زیر معیارها بوده که پس از تدوین و تکمیل با کمک نرم‌افزار SPSS پس از امتیازدهی به داده‌های کیفی و تبدیل آن به اطلاعات کمی جهت انجام مراحل رتبه‌بندی، در ابتدا به تصدیق تأثیر عوامل با کمک آزمون ANOVA پرداخته و در پی آن با ورود اطلاعات پرسشنامه‌های تکمیلی توسط ۱۵۰ تن از متخصصین طی آزمون فریدمن به تحلیل و پردازش داده‌ها و درنهایت استخراج و اولویت‌بندی اهم آن‌ها پرداخته شده است. پایایی یا قابلیت اعتماد پرسشنامه نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه شده است. این روش برای محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری ازجمله پرسشنامه را اندازه‌گیری می‌کند، به کار می‌رود.

جدول ۱: بررسی پایایی یا قابلیت اعتماد پرسشنامه نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
۰،۸۰۱	۰،۸۱۰	۱۵۰

روش آنوا

برای مقایسه میانگین بیش از دو جامعه از روش آنالیز واریانس استفاده می‌کنیم. در این آزمون نیز باید متغیر وابسته کمی و متغیر مستقل گروه‌بندی دارای سطوح محدودی باشد. در این آزمون R به ضریب همبستگی چندگانه معروف است و میزان همبستگی چندگانه بین مجموعه متغیرهای مستقل و مغیر وابسته را نشان می‌دهد. همچنین R Square به مجذور ضریب همبستگی چندگانه و یا ضریب تعیین معروف بوده و با علامت نوشته می‌رود. این ضریب میزان تبیین واریانس و تغییرات متغیر وابسته توسط مجموعه متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد. با توجه به اینکه ضریب تعیین تعداد درجات آزادی را به حساب نمی‌آورد. از این‌رو جهت رفع آن از شاخص دیگری به نام ضریب تعیین تعدیل‌شده استفاده می‌کنند. ضریب تعیین تعدیل‌شده را با نام اختصاری نشان می‌دهند. این ضریب مقدار ضریب

تعیین را به‌منظور انعکاس بیشتر میزان نکوئی برازش مدل تصحیح می‌کند. (Cohen, 1973: 108)

آزمون فریدمن

آزمون فریدمن، برای مقایسه چند گروه ازنظر میانگین رتبه‌های آن‌هاست و معلوم می‌کند که آیا این گروه‌ها می‌توانند از یک جامعه باشند یا خیر. همچنین آزمون فریدمن برای تجزیه واریانس دوطرفه از طریق رتبه‌بندی و همچنین مقایسه میانگین رتبه‌بندی گروه‌های مختلف به کار می‌رود. (St. Laurent & Turk, 2013: 1596) در گام دوم، با بررسی متون نظری و تجربی موضوع، عوامل ارزیابی رقابت‌پذیری شهری متشکل از ۴ عامل، ۱۹ معیار و ۶۳ زیر معیار، تدوین شده و سپس با کاربست این عوامل به ارزیابی و سنجش رقابت‌پذیری شهر جدید پرند پرداخته شده است.

جدول ۲: متغیرهای ارزیابی رقابت‌پذیری شهرهای پرند

عامل اقتصادی		عامل زیرساختی	
● نظام توزیع کالا و خدمات	کنترل کیفیت کالا و خدمات	● زیرساخت دسترسی	حمل‌ونقل جاده‌ای
	سطح دسترسی مستقیم به مشتری داخلی		حمل‌ونقل ریلی
	کارآمدی نظام تولید		
	در دسترس بودن خدمات مالی		
	توانایی ارائه خدمات مالی		
	سطح دسترسی به مشتری خارجی		حمل‌ونقل هوایی
● سرمایه‌گذاری	سرمایه‌گذاری بخش دولتی	● زیرساخت دانشی-پژوهشی و مهارتی	دانشگاه‌ها و مراکز فنی و حرفه‌ای
	سرمایه‌گذاری بخش خصوصی		پژوهشکده‌های تخصصی
	تأمین مالی از بازار سرمایه داخلی		دسترسی به فناوری اطلاعات
			مدیریت دانش
● نظام تولید	کارآمدی نظام تولید کالا و خدمات		واحد تحقیق توسعه در شرکت‌ها
● ثبات اقتصاد ملی	تورم		شبکه تأمین گاز
	میزان مالیات		
	هزینه و قیمت		
	دسترسی آسان به وام		
	قدرت و منابع بانک		
	ایجاد ارزش‌افزوده		
	نرخ ارز		شبکه آب‌رسانی
● رقابت آزاد	سطح رقابت آزاد و عادلانه افراد و شرکت‌ها	● زیرساخت‌های انسانی	کمیت نیروی کار
	شایسته‌سالاری		کیفیت نیروی کار
	سهولت راه‌اندازی کسب‌وکار	● زیرساخت‌های گردشگری	خدمات رفاهی
● کارآمدی فضای اقتصادی	توزیع متوازن فعالیت‌های اقتصادی در شهر		اقامتگاه‌ها
	میزان رقابت آزاد در فضای اقتصادی		
	میزان مالکیت خارجی		
	مکان‌یابی واحدهای تولیدی		

عامل اجتماعی - فرهنگی		عامل نهادی - سیاسی	
● باورهای مردم	دیدگاه مردم در رابطه با مقوله کار	● فضای سیاسی ملی	مشارکت مردم در تصمیم سازی
	دیدگاه افراد درباره مقوله ثروت و ثروتمندان	● سیاست‌گذاری	سیاست‌های مناسب دولت برای توسعه شهری
	میزان رعایت قانون در جامعه		حقوق مالکیت
	میزان رعایت اخلاق در جامعه		میزان خدمات دولتی جهت بهبود کار
			حرفه‌ای بودن مدیران
			کیفیت آموزش
● احساسات و عواطف مردم	میزان امید به زندگی		حمایت از کسب‌وکارهای دانش‌بنیان و نوآور
	حس تعلق به شهر	● آزادی اجتماعی	آزادی تشکیل تشکل صنفی مستقل از دولت
	آزادی اجتماعی		
● امنیت	امنیت عمومی	● حاکمیت قانونی و سازمانی	امکان ریسک‌پذیری کارآفرینان
	امنیت سرمایه‌گذاری		اجماع نخبگان سیاسی، مذهبی و فرهنگی
● اعتماد	اعتماد مردم به مردم		میزان اثربخشی مدیران
	اعتماد مردم به دولت		بوروکراسی اداری و اجرایی
● عدالت	عدالت اجتماعی		میزان همکاری سازمان‌های دولتی و غیردولتی

محدوده موردمطالعه:

شهر جدید پرند در فاصله حدود ۴۰ کیلومتری جنوب غربی شهر تهران قرار گرفته است. این شهر در جنوبی‌ترین حد حریم جنوب تهران استقرار یافته است. شهر جدید پرند از شمال به ارتفاعات تخت رستم از جنوب به مسیل رودشور، از سمت شرق به اراضی فرودگاه بین‌المللی امام خمینی و از سمت غرب و شمال غرب نیز به اراضی باز و بایری که بخش عمده آن تحت تملک شهر جدید پرند می‌باشد، محدود می‌گردد. لذا در عمل مهم‌ترین جهت توسعه آن در راستای شمال غربی و در فراسوی مرز شهرستان شهریار می‌باشد.

یافته‌ها:

تحلیل توصیفی

در هر بخش عنوان عوامل و در ادامه درصد اثرگذاری هریک از معیارها (با تکیه‌بر نظر کارشناسان در قالب پرسش از زیر معیارها) تحت عنوان تحلیل توصیفی به شرح ذیل آمده است.

عوامل اقتصادی

● نظام توزیع کالا و خدمات به‌عنوان اولین معیار مطروحه در دسته‌ی عوامل اقتصادی ازنظر کارشناسان به میزان زیادی در پدیده‌ی رقابت‌پذیری شهری مؤثر می‌باشند، چنانکه درمجموع ۷۱,۱ درصد از ایشان این میزان را «زیاد و خیلی زیاد» عنوان نموده‌اند.

● سرمایه‌گذاری به‌عنوان پایه‌ای‌ترین فاکتور و محرک اقتصادی هر شهر در قالب زیر معیارها، مورد پرسش از متخصصین قرار گرفته است که با توجه به نظر ایشان با تفاوت‌ها نه‌چندان زیاد، بیشترین آراء تأثیر «بسیار زیاد» و در مراتب بعدی «زیاد و متوسط» را برای این معیار مناسب دانسته‌اند.

● معیار نظام تولید در عین تأثیرگذاری «زیاد و بسیار زیاد» از دیدگاه جمعی از متخصصین، از سوی دیگر (درصد پایینی از ایشان)، در قالب انتخاب گزینه‌ی «اطلاعاتی ندارم» موردتوجه متخصصین بوده است که تطبیق نظرات ایشان در رابطه با این موضوع با اولین

معیار (کارآمدی نظام توزیع کالا و خدمات) بیانگر ثبات دیدگاه می‌باشد.

- ثبات اقتصاد ملی به‌عنوان یکی از معیارهایی که کمتر از شهر تأثیر می‌پذیرد (در مقیاس کشوری ثبات اقتصادی مبتنی بر عوامل مختلفی می‌باشد)، از دیدگاه نزدیک به نیمی از متخصصین تأثیر «زیاد»ی در پدیده‌ی رقابت‌پذیری شهری، در ظهور و نیز ارتقاء این امر دارد.
- معیار رقابت آزاد در فضای اقتصادی از دیدگاه نیمی از متخصصین (۵۱,۲ درصد) با تأثیرگذاری «بسیار زیاد» بیانگر حساسیت این موضوع می‌باشد. این در حالی است که تعداد اندکی از متخصصین با گزینش پاسخ‌های دیگر از عدم تأثیرگذاری و نیز عدم اطلاع ایشان از میزان این امر حکایت می‌نماید.
- آنچه در هر فضای اقتصادی به‌عنوان هدف و مقصد انتخاب و برنامه‌ریزی‌ها در جهت نیل بدان دسته از اهداف، انجام می‌پذیرد، همگی تحت عنوان کارآمدی فضای اقتصادی بیان می‌شود که به‌نوعی بیانگر صحت مسیر حرکت اقتصادی می‌باشد، حال آنکه این معیار با توجه به بررسی‌های انجام شده مورد پرسش از متخصصین واقع شده و نزدیک به نیمی از ایشان نظر به تأثیر زیاد این معیار در مقوله ظهور و ارتقاء رقابت‌پذیری شهری در شهر پرند دارند.

جدول ۳: درصد اثرگذاری هریک از معیارها در بعد اقتصادی

عوامل اقتصادی	

عوامل اجتماعی- فرهنگی

- باورهای مردمی ازجمله عواملی ست که به دیدگاه نیمی از متخصصین که مورد پرسش قرار گرفته‌اند، تنها در حد متوسط در پدیده رقابت‌پذیری شهری و ارتقاء آن مؤثر می‌باشد. این در حالیست که مجموعاً قریب به نیم دیگر ایشان معتقدند که این معیار در بازه‌ی «زیاد»

مدیریت شهری
فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۵۶ پاییز ۹۸
No.56 Autumn 2019

و «بسیار زیاد» در این مقوله نقش‌آفرینی می‌نماید.

- در تحلیل معیار احساسات و عواطف مردم و تأثیرگذاری آن بر پدیده رقابت‌پذیری شهری از دیدگاه متخصصین، چندگانه‌ای زیادی در نقطه نظرات را شاهدیم به‌طوری‌که پخشایش آراء میان انتخاب گزینه‌های مختلف مشاهده می‌شود، این در حالی ست که همچنان گزینه‌های بازه‌ی «متوسط» تا «بسیار زیاد» همچنان بالاترین درصدها را به خود اختصاص داده‌اند.
- معیار و عنوان امنیت با توجه به معنای جامع، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین معیارهایی که در زیرمجموعه‌ی، عوامل اجتماعی و فرهنگی گنجانده شده است، به اتفاق‌نظر بیش از نیمی از متخصصین به میزان «بسیار زیاد» بر پدیده رقابت‌پذیری شهری تأثیر می‌گذارد، چراکه این مهم، زمینه‌ساز بسیاری از فعالیت‌های دیگر می‌باشد که می‌تواند بستر ظهور و ارتقاء رقابت‌پذیری باشد.
- اعتماد همچون معیار «احساسات و عواطف مردم» عنوانیست که از دیدگاه متخصصین با نقطه نظرات مختلف مورد گزینش قرار گرفته است، به‌طوری‌که سیر درصد تعلق به گزینه‌های تعبیه‌شده از قریب به ۳۷ درصد در گزینه‌ی میزان «متوسط» آغاز و با درصدهای ناچیزی در گزینه‌های «اطلاعاتی ندارم» و یا «تأثیر ندارد» ختم می‌گردد.
- عدالت از منظر اجتماعی آن در تخصیص برخی وجوه همانند عدالت اجتماعی در معنای صرف و غیره، دیگر معیاری است که به سبب نبود مستنداتی ملموس، دچار نظرات پراکنده و غیر یکسان است، این در حالی است که گزینش متخصصین تقریباً در نود درصد از گزینه‌ها اتفاق افتاده و لذا نمی‌توان آن‌چنان استنادی بدان انجام داد، این در حالی ست که همچنان با اختلافی کم درصدهای بالای این پرسشگری مختص میزان «زیاد» و «بسیار زیاد» است.

جدول ٤: درصد اثرگذاری هریک از معیارها در بعد اجتماعی-فرهنگی

عوامل اجتماعی- فرهنگی	

عوامل زیرساختی

- راه‌ها و شبکه‌های دسترسی به‌عنوان شریان‌های حیاتی مناطق، ازجمله مؤثرترین معیارهایی ست که می‌توان ادعا نمود بیش از سایر معیارها به شکل مستقیم بر ظهور و ارتقاء رقابت‌پذیری مؤثر است، چراکه توسعه و جهت‌گیری آن از راه این شبکه‌ها میسر می‌گردد. پرسش از متخصصین در رابطه با این معیار نیز تصدیقی ست بر این مدعا چراکه ۹۰ درصد از ایشان بازه‌ای را گزینش نموده‌اند که بیانگر همین امر است.
- با چشم‌پوشی از انتخاب تعداد اندکی از متخصصین مبنی بر عدم اطلاع ایشان از میزان اثرگذاری زیرساخت‌های دانشی، پژوهشی و مهارتی و شرایط حاکم بر این دسته از زیرساخت‌ها ۴۰ درصد که در نمودار ترسیم‌شده مشاهده می‌شود و در کنار آن ارقام مربوط به سایر طیف‌هایی که بیانگر اثر مسلم این مهم در رقابت‌پذیری شهری و ارتقا آن می‌باشند، می‌تواند در هر مرحله یارای نیل به اهداف مدنظر پژوهش باشد.
- نیروی اشتغال، پرورش و بهره‌برداری از نیروی متخصص و سایر امور مرتبط با منابع انسانی یکی از مهم‌ترین شاخصه‌هایی ست که به مدد آن می‌توان شهر را در جهت توسعه و رسیدن به مرز رقابت هدایت نمود، حال‌آنکه این مهم با گزینش درصد بالایی از متخصصین (بالغبر ۹۰ درصد) به میزان «متوسط» تا «بسیار زیاد» مورد تائید واقع گردیده است.
- گردشگری و آنچه گسترش و تقویت این صنعت به همراه دارد، به‌نوعی در زمره مزیت‌های طبیعی موجود در شهر موردمطالعه (شهر پرند) مطرح می‌باشد که می‌تواند محرک ظهور و نیز تقویت جهات مختلف در مقوله رقابت‌پذیری شهری باشد، پرسش این معیار از متخصصین و میزان اثرگذاری آن بر این امر در بالغبر نیمی از پرسش‌شوندگان با پاسخ «متوسط» گزینش گردیده است و این امر می‌تواند به علت محدود نمودن گردشگری در ذات آن بدون مدنظر قرار دادن سایر اثرات غیرمستقیم آن عنوان نمود.

جدول ۵: درصد اثرگذاری هریک از معیارها در بعد زیرساختی

عوامل زیرساختی	

عوامل نهادی - سیاسی

- شرایط سیاسی حاکم بر فضای ملی به اتفاق‌نظر متخصصین بالغبر ۸۰ درصد (درمجموع) می‌تواند محرک و مولد مقوله‌ی رقابت‌پذیری باشد. به‌گونه‌ای که می‌توان انعکاس این امر را نیز در تمامی وجوه خاص و عام امور مربوط به شهر مشاهده نمود.
- باوجود درصد بسیار ناچیزی از انتخاب گزینه‌هایی غیر (اطلاعاتی ندارم) از انتخاب‌هایی که حاکی از تأثیر به سزای سیاست‌گذاری‌های کلان در تحولات شهری و نیز ظهور و ارتقاء رقابت‌پذیری شهری دارد، میزان اثرپذیری این مهم از سیاست‌گذاری‌های کلان بر کسی مستتر نمی‌باشد.

● آزادی اجتماعی به‌عنوان یکی از معیارهایی که در سنجش میزان اثرگذاری عوامل نهادی و سیاسی مورد پرسش از متخصصین واقع گردیده، از نگاه کارشناسانه به‌جز موارد ناچیزی، بالغبر ۵۰ درصد آرا را در انتخاب گزینه‌ی اثرگذاری «زیاد» و «بسیار زیاد» به خود اختصاص داده است.

● حاکمیت قانون به‌عنوان پایه و اساس شکل‌گیری و نیز ارتقاء هر نوع تحول شهری و حتی جهت‌گیری آن به سمت توسعه به‌عنوان زیرمجموعه‌ای برای سنجش اثرگذاری عوامل نهادی- سیاسی در پرسش از متخصصین به میزان بسیار زیاد (مجموعاً ۸۶٫۶ درصد) بر مقوله رقابت‌پذیری شهری مؤثر می‌باشد.

جدول ٦: درصد اثرگذاری هریک از معیارها در بعد نهادی- سیاسی

عوامل نهادی - سیاسی	
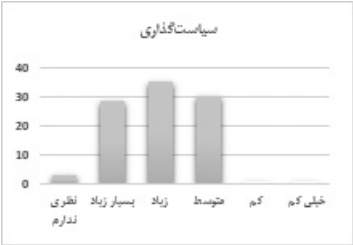	
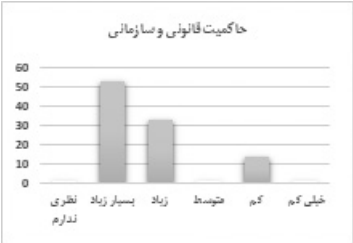	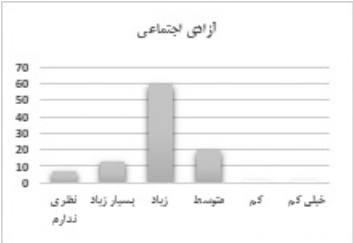

جمع‌بندی تحلیل توصیفی

آنچه در یک جمع‌بندی کلی از تحلیل توصیفی اطلاعات استخراجی از پرسشنامه‌ها می‌توان به آن دست یافت، بیانگر درصد بالای پاسخگویی به سؤالات با گزینش، گزینه‌هایی است که نشان از تأثیر بالای (گزینه‌های «بسیار زیاد»، «زیاد» و ... برای تکمیل اصول بهره‌جویی از طیف لیکرت عنوان شده است) معیارهای مطروحه در زیرمجموعه هرکدام از چهار عامل پژوهش می‌باشد.

تحلیل استنباطی

با توجه به مدنظر قرار دادن کیفی بودن داده‌ها، مراحل کار با امتیازدهی به هریک از گزینه‌های تعبیه شده، دنبال شده است. به‌گونه‌ای که پس از کدگذاری فرایند تحلیل در پیش گرفته شده است.

تحلیل آنوا[1]

جدول بعدی خلاصه آمارههای مربوط به پردازش مدل را نشاط می‌دهد که در پژوهش حاضر برابر با یک مدل است. همان‌طور که ذکر شد R هر چه مقدار این ضریب به ۱ نزدیک‌تر باشد، نشان از همبستگی قوی بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته دارد که عدد مذکور در پژوهش حاضر ۰٫۹۵۰ به دست آمده که نشان از همبستگی قوی بین متغیرهای مستقل یعنی عوامل زیرساختی، نهادی- سیاسی، اقتصادی و اجتماعی- فرهنگی و متغیر وابسته یعنی رقابت‌پذیری دارد. همچنین مقدارنیز هر چه به عدد یک نزدیک‌تر باشد، نشان از آزادی آن دارد که متغیرهای مستقل توانسته‌اند میزان زیادی از واریانس متغیر وابسته را تبیین کنند. عدد مزبور در پژوهش حاضر ۰٫۹۰۳ به‌دست‌آمده که به عدد یک نزدیک‌تر می‌باشد و درنتیجه می‌توان گفت که عوامل مورد مذکور توانسته است بیشتر تغییرات (واریانس) رقابت‌پذیری را در شهر پرند تبیین کند. به‌منظور انعکاس بیشتر میزان نکوئی برازش مدل نیز ضریب تعیین تعدیل‌شده استفاده گردید. در جدول زیر مقدار ضریب تعیین تعدیل‌شده برابر با ۰٫۸۷۶ است که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل (زیرساختی، نهادی- سیاسی، اقتصادی و اجتماعی- فرهنگی) توانسته‌اند ۸۷٫۶

1. ANOVA

درصد از تغییرات متغیر وابسته (رقابت‌پذیری) را تبیین کند؛ بنابراین مابقی این تغییرات ۱۲,۴ (درصد) که به مجذور کمیت خطا معروف است، تحت تأثیر متغیرهای خارج از مدل می‌باشد.

جدول ۷: خلاصه آماره‌های مربوط به برازش مدل

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
۱	۰,۹۵۰	۰,۹۰۳	۰,۸۷۶	۱۲,۲۱۶۵۰

تحلیل آزمون فریدمن

برای اینکه پی ببریم آیا تفاوت در میانگین عوامل مؤثر در رقابت‌پذیری شهر پرند معنی‌دار است یا خیر، از نتایج جدول Test Statistics استفاده می‌کنیم، در این جدول با استناد به مقدار آزمون Chi – square (۲۲,۰۸۷) که در سطح خطای کوچک‌تر از ۰,۰۱ معنی‌دار است، باید گفت که به لحاظ آماری با اطمینان ۰,۹۹ میزان تأثیرگذاری عوامل اقتصادی، زیرساختی، نهادی- سیاسی و اجتماعی و فرهنگی متفاوت است. درواقع چون $p<0.05$ است، بنابراین تفاوت میانگین رتبه تأثیرگذاری عوامل موردنظر در رقابت‌پذیری شهر پرند معنی‌دار است.

جدول ۸: نتایج آزمون فریدمن

N	۱۵
Chi-Square	۲۲,۰۸۷
df	۳
Asymp. Sig.	۰,۰۰۰

جهت بیان کیفیت تفاوت میانگین رتبه عوامل موردمطالعه و تأثیرگذار در رقابت‌پذیری شهر پرند از جدول Rank استفاده شده است. درواقع آزمون فریدمن علاوه بر معنی‌داری تفاوت یا عدم تفاوت میانگین رتبه عوامل تأثیرگذار در رقابت‌پذیری شهر پرند، به اولویت‌بندی عوامل می‌پردازد. به عبارتی این آزمون نشان می‌دهد که میزان تأثیرگذاری کدام عامل بیشتر و کدام عامل کمتر است. برای رسیدن به این منظور از نتایج جدول Rank استفاده می‌کنیم. طبق نتایج این جدول، میانگین عامل نهادی-سیاسی برابر با ۱,۶۷ می‌باشد که کمترین اولویت را می‌تواند در بین سایر عوامل تأثیرگذار در رقابت‌پذیری شهر پرند دارد؛ اما در عامل اقتصادی شاهد بیشترین میانگین هستیم که میانگین رتبه آن برابر است با ۳,۷۳ است که در بین سایر عوامل بیشترین اولویت را دارد.

جدول ۹: نتایج جدول Rank

متغیر	Mean Rank
اقتصادی	۳,۷۳
اجتماعی- فرهنگی	۲,۰۳
زیرساختی	۲,۵۷
نهادی-سیاسی	۱,۶۷

اولویت‌بندی معیارها

در روند انجام پژوهش و پس از آزمون عوامل مؤثر بر پایه‌ی معیارهای هر بخش، مرحله‌ای تحت عنوان اولویت‌بندی معیارها انجام گرفته است که در هریک از چهار بعد پس از محاسبه‌ی میانگین امتیازات هریک از معیارها (براساس وزن‌دهی طیف لیکرت) طی جدول و نمودار و نیز مرتب‌سازی از مهم‌ترین معیار از دیدگاه متخصص امکان بررسی جزئی‌تر و نزدیک به واقعیت را می‌دهد.

معیارهای مورد پرسش در بعد اقتصادی

آنچه پس از محاسبه‌ی میانگین امتیازات معیارهای مطروحه در بخش اقتصادی بیان می‌کند، نزدیکی امتیازات زیرمجموعه‌های بعد اقتصادی ست که با تکیه‌بر آزمون‌های پیشین و اینکه این بعد در آزمون‌های کلی نیز رتبه‌ی اول را به خود اختصاص داده، رقم و نتیجه‌ای دور از انتظار نیست، چراکه آزمون عوامل (بعدها) بر پایه همین زیرمجموعه و امتیازات آن انجام پذیرفته است.

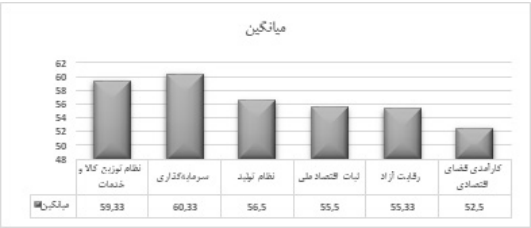

نمودار ۸: اولویت‌بندی معیارهای اقتصادی

معیارهای مورد پرسش در بعد اجتماعی-فرهنگی

بعد اجتماعی و فرهنگی از نگاه متخصصین با امتیازدهی در بازه‌ای نزدیک، نشان از حساسیت موضوع به سبب تماس مستقیم مردم با این دسته از معیارها دارد. حال‌آنکه گمان می‌رود، آنچه از نگاه متخصصین به‌عنوان عاملی با کمترین امتیاز انتخاب‌شده -که تفاوت میانگین آن با رتبه‌ی اول انتخاب‌شده در این بعد (امنیت با میانگین ۶۷) نسبت به

سایر معیارها ناملموس‌تر بوده و از سوی مردم نیز کمتر به محاسبه‌ی این مهم پرداخته می‌شود.

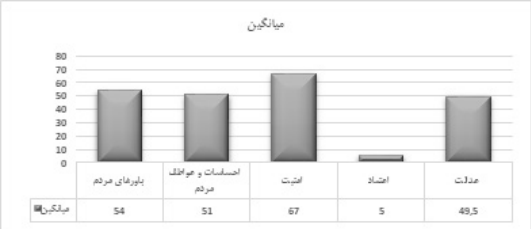

نمودار ۹: اولویت‌بندی معیارهای اجتماعی-فرهنگی

معیارهای مورد پرسش در بعد زیرساختی

تصمیم به آغاز هر امر ساده‌ای مستلزم تأمین زیرساخت‌های مرتبط با آن موضوع می‌باشد، حال‌آنکه در بحث پیچیده و گسترده‌ای همچون توسعه شهری و رقابت‌پذیری در حوزه‌ی شهر، زیرساخت‌های مختلف به میزان بسیار زیادی در ایجاد و نیز ارتقاء این مقوله مؤثر می‌باشد، در بین زیرمجموعه‌های این بعد، امتیازات مختص به سه اولویت اول و کنار هم قرار گرفتن موارد مهمی چون نیروی انسانی، زیرساخت دانشی و پژوهشی و نیز دسترسی از جهت اطلاع از وضعیت سایر مناطق و نیز آخرین علوم مرتبط با هر موضوع شهری لزوم سرمایه‌گذاری در این حوزه را توجیه می‌نماید.

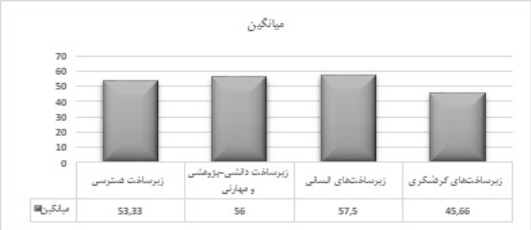

نمودار ۱۰: اولویت‌بندی معیارهای زیرساختی

معیارهای مورد پرسش در بعد نهادی - سیاسی

معیارهای بعد نهادی- سیاسی باوجوداینکه در آزمون‌های پیشین آخرین اولویت در مسائل مربوط به عوامل رقابت‌پذیری شهری بوده، به شکل واضحی جز اهم مواردی ست که در جهت توسعه و تکامل روند پیشرفت هر جامعه‌ای باید بدان تمسک جست. این در حالی ست که در بین زیرمجموعه‌های بعد نهادی سیاسی، نزدیکی اهمیت معیارهایی چون حاکمیت قانونی و سازمانی از نگاه متخصصینی که در تکمیل اطلاعات میدانی پژوهش از آن‌ها کمک گرفته‌شده، بیانگر این موضوع می‌باشد که در هرآن باید در هم تنیدگی دانش و قدرت می‌تواند بازگشای مسیر توسعه باشد.

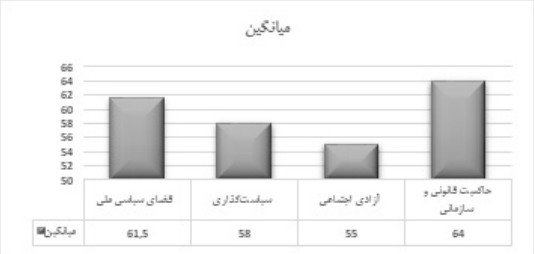

نمودار ۱۱: اولویت‌بندی معیارهای نهادی - سیاسی

نتیجه‌گیری:

طرح مصوب مجموعه شهری تهران از سال ۱۳۸۱، ضمن ضروری دانستن ایجاد مدیریت کارآمد، توانمند و هماهنگ به‌منظور دستیابی به اهداف و سیاست‌های راهبردی، «تقویت و تجهیز کانون‌های اصلی تمرکز جمعیت و شهرهای جدید» را به‌عنوان یکی از اقدامات اساسی در سطح مجموعه برای تحقق اهداف و راهبردهای طرح اعلام کرده و نقش شهرهای جدید ازجمله پرند را در این زمینه قابل‌توجه ارزیابی کرده است. باید توجه داشت که احداث شهر جدید پرند در جنوبی‌ترین محدوده این مجموعه، دقیقاً منطبق بر اهداف و سیاست‌های راهبردی طرح مصوب مجموعه شهری تهران است و با توسعه و رونق آن، می‌توان محیطی مناسب و قابل زندگی برای ساکنان آن به‌عنوان بخشی از سرریز جمعیت این مجموعه فراهم آورد. ضمن اینکه استقرار این شهر در مجاورت فرودگاه بین‌المللی و موقعیت آن، مزیتی را برای آن ایجاد می‌کند که خواه‌ناخواه با تکوین کاربری‌ها، مراکز و فضاهای خدماتی فراشهری، مزیت و اهمیت رقابت‌پذیری شهر در محدوده مجموعه شهری تهران افزایش قابل‌توجهی خواهد داشت. ولیکن شهر پرند علی‌رغم تمام موقعیت‌ها، آن‌چنان‌که بایدوشاید در سطح منطقه‌ای و رقابتی ایفای نقش نمی‌نماید. برای مثال می‌توان در هر حیطه یا بعد نظرات را به شکل مختصر چنین بیان کرد:

فعالیت‌های اقتصادی:

فعالیت‌های اقتصادی شهر که اغلب در مستندات، بر پایه‌ی فعالیت‌های صنعتی، گردشگری، خدماتی و ... با آمارهای دوره‌ای توصیف می‌شوند و مورد برنامه‌ریزی قرار می‌گیرند، به‌جز در تعداد معدودی از زمینه‌ها به‌شدت از استانداردهای کشوری کمتر می‌باشند، این در حالیست که موقعیت استراتژیک شهر و نزدیکی بسیار آن به پایتخت کشور نشان از عدم برنامه‌ریزی و

جهت‌گیری صحیح این فعالیت‌ها دارد. لذا این قبیل از فعالیت‌ها که با تکیه‌بر معیارها از عناوینی همچون «نظام توزیع کالا و خدمات» تأثیر می‌پذیرد، شایسته است که باتدبیر صحیح و جامع که نشأت‌گرفته از سایر عوامل درهم‌تنیده‌ی مطرح در امور شهری و منطقه‌ای ایست کمک گرفته و با پتانسیل موجود در زمینه‌هایی مانند برقراری عدالت یا امنیت از جهات مختلف اقتصادی و اجتماعی درصدد جبران کمبودهای شهر با تمسک به قوت و فرصت‌های آن باشد. برای بیان هرچه ساده‌تر و شفاف‌تر موضوع در قالب راهکارهای اجرایی می‌توان زمینه‌سازی بستر سرمایه‌گذاری‌هایی از مناطق، برون منطقه‌ای در استان را به‌واسطه‌ی منابع بالقوه‌ی آن (ازجمله نزدیکی به تهران و شهرهای صنعتی‌تر همچون قزوین و یا استان البرز، کانون‌های صنعتی خصوصاً حسن‌آباد، منطقه ویژه گردشگری زرندیه و فعالیت‌های گردشگری و اوقات فراغت جنوب تهران و ...) عنوان کرد. این در حالی ست که وضعیت فعلی استان با توجه به اطلاعات کتابخانه‌ای و نیز پیمایشی نشان از این امر دارد که شهر پرند در وضع موجود بودجه‌های اختصاصی در هر بخش را به دلایل متفاوت آن‌طور که باید به ثمر ننشانده است.

بعد زیرساختی:

در زمینه‌ی ابعاد زیرساختی شهر دو مبحث متفاوت مطرح می‌گردد، یک بعد آمار و اطلاعات مستند موجود از میزان پوشش منطقه‌ای و دیگری لمس این زیرساخت‌ها از نگاه عموم مردم طی زندگی روزمره می‌باشد. شهر پرند از منظر زیرساخت دسترسی چه به شکل مجازی و چه به شکل شبکه‌ی ارتباطی تاکستان، گرمسار، سلفچگان، قرارگیری در حدفاصل سه مرکز ملی تبادل کالا و مسافر کشور در فراسوی کمربندی سوم تهران و ...) و زیرساخت‌های تأمین انرژی و پوشش منطقه‌ای در وضعیتی قریب به استاندارد و پوشش صددرصدی در کشور به سر می‌برد. حال‌آنکه در کنار عدم وجود استانداردها در مبحث زیرساخت‌های گردشگری با توجه به پتانسیل استان، موضوع کیفیت این قبیل زیرساخت‌ها نیز از دغدغه‌های مطرح مسئولین در سطح شهر و منطقه می‌باشد. این عامل (عامل زیرساختی) به‌نوعی باید به‌طور موازی و هم‌جهت با عوامل اقتصادی موردبررسی و برنامه‌ریزی واقع شود. دلیل درهم تنیدگی این امر، موضوع تأمین زیرساخت ابعاد مختلف شهری با امور و عوامل اقتصادی است. برای مثال زیرساخت‌های گردشگری علی‌رغم تأثیرپذیری فراوان از سایر معیارهای زیرساختی و عوامل اقتصادی همچون سرمایه‌گذاری و نیز شرایط حاکم بر فضای اقتصادی در یک رابطه‌ی دوسویه با این عوامل می‌تواند به نسبت سرمایه‌گذاری صحیح با توجه به مزیت‌های موقعیت جغرافیای شهر آورده‌ی مالی بسیار و نیز تغییر به سزا در نرخ‌های مرتبط با مشاغل همچون آمار تعداد شاغلین و ... به همراه داشته باشد. چراکه شهر پرند به‌خودی‌خود نقاط قابل‌تأملی دارد که با سرمایه‌گذاری صحیح می‌تواند، نقش شهر را هرچه پررنگ‌تر کرده و زمینه‌ی رقابتی بین‌شهری را ایجاد نماید. در رابطه با معیار زیرساخت انسانی آنچه در رابطه با شهر پرند حائز اهمیت است، جمعیت و تراکم بالای آن در عین نرخ بالای بیکاری و عدم مطلوبیت و فعالیت اقتصادی ست، حال‌آنکه آنچه به‌عنوان جهت و نتیجه‌گیری پژوهش می‌توان ارائه نمود آن است که شهر پرند با جهت‌دهی صحیح سرمایه‌گذاری اقتصادی با کنترل مهاجر فرستی به خارج از شهر به ایجاد و تقویت زیرساخت‌های دانشی - پژوهشی پرداخته و با ارتقاء کیفیت نیروهای متخصص علاوه بر بهره‌جویی از آن‌ها در حیطه‌ی فعالیت‌های اقتصادی، صنعتی و گردشگری نقش رقابتی شهر پرند را بیش‌ازپیش پررنگ‌تر کرده تا جایی که بتوان با تمسک به ارزش‌افزوده‌ی حاصل از این مهم درصدد جبران سایر ابعاد نیز برآمد.

بعد اجتماعی- فرهنگی:

آمار و اطلاعات دوره‌ای با توجه به تعاریف مصوب در حیطه‌ی بعد اجتماعی و فرهنگی ازآنچه در پژوهش مورد پرسش متخصصین واقع‌شده، فاصله‌ی بسیار زیادی دارد. چنانچه تکیه‌بر مستندات آماری برای آگاهی از وضعیت فرهنگی-اجتماعی شهر، تعداد و ماهیت مراکز فرهنگی، محتواهای تولیدی مراکز و ... را در اختیار می‌گذارد، این در حالیست که عوامل مؤثر بر امر رقابت‌پذیری شهری در کنار کمیت و کیفیت این مستندات تکیه‌بر اموری غیرقابل‌اندازه‌گیری دارد. اطلاعاتی که نیاز مبرم به تفسیر کارشناسانه دارد، چراکه آنچه مدنظر پژوهش می‌باشد، نمود و اثر غیرمستقیم این آمارها بر حرکت شهر و مردم

به سمت توسعه است.

بعد نهادی- سیاسی:

همان‌طور که در قبلاً نیز ذکر گردید، بعد نهادی-سیاسی علی‌رغم لمس مستقیم از سمت عموم، از دیدگاه متخصصین در مقوله‌ی رقابت‌پذیری شهری به نسبت سایر عوامل کم‌اهمیت‌تر می‌باشد. این امر می‌تواند نشأت‌گرفته از نهادینه شدن فعالیت‌های نهادی-سیاسی و نیز اجرای صحیح و قابل‌قبول امور منتهی به معیارها در سطح شهر باشد؛ اما آنچه در اولویت‌بندی معیارهای این عامل دیده می‌شود، می‌تواند در ترکیب و هم‌جواری با سایر عوامل مطروحه مانند عوامل زیرساختی، اجتماعی-فرهنگی و حتی اقتصادی محرک و کاتالیزور فوق‌العاده‌ای به جهت ایجاد زمینه و نیز ارتقاء سطح رقابت‌پذیری شهر پرند باشد. برای مثال در ترکیب عوامل اقتصادی در شاخه‌ی معیار سرمایه‌گذاری، کاتالیزورهایی همچون زیرساخت گردشگری و نیز تقویت فرهنگ بومی می‌تواند شهر پرند را در زمینه‌ی معرفی در سطح کشور و یا عرصه‌های برون‌مرزی مطرح کرده و به دنبال خود تغییر و تحرکات اقتصادی در شاخه‌های مختلف به همراه داشته باشد.

به‌عنوان سخن آخر در این مبحث به سبب گستردگی و بسیط بودن آن در این حیطه عنوان کرد این موضوع است: در هم تنیدگی عوامل و معیارهای مطروحه به شدتیست که تفکیک هیچ‌یک به‌تنهایی به جهت سنجش میزان دخالت عامل در امور شهری بالأخص مقوله‌ی رقابت‌پذیری شهری امکان‌پذیر نمی‌باشد. حال‌آنکه در هر موضوع که عوامل به شکل عرضی، با یکدیگر در ارتباط‌اند به نحوی از انحاء می‌توان به اولویت‌بندی و یا دسته‌بندی منطقی آن‌ها پرداخت تا با تکیه‌بر آن، مسیری منتهی مقصد صحیح تعبیه گردد. در رابطه با شهر پرند نیز با بهره‌جویی از همین مبانی نظری و فکر و طی فرایند منتهی به اولویت‌بندی می‌توان به برنامه‌ریزی استراتژیک صحیح در جهت نیل به اهداف توسعه شهری دست‌یافت، چراکه موقعیت شهر پرند از هر منظری بیانگر وجود بسترهای بالقوه می‌باشد.

منابع:

- Ansari, M., Sarvar, R., Sobhani, N. (2016), "The role of new knowledge-based cities in promoting national competition (Case Study: New Town of Andisheh)", Journal of Amayesh-e-Mohit, No. 35, 85-112.
- Atash, F. (1998), "Newtown and their practical changes", The experience of Pouladshahr in Iran.
- Behkaish, M.M (2001), "Iran's economy in the context of globalization", Tehran, Ney Publication.
- Bellù, L., Cistulli, V., Marta, S., & Timpano, F. (2011), "Assessing regional competitiveness: analysis of stock indicators and flows variables", 51st Congress of the European Regional Science Association, Barcelona, Spain.
- Borozan, D. (2008), "Regional Competitiveness: Some Conceptual Issues and Policy Imlications", Interdisciplinary Management Research, (2), 50-63.
- Camagni, R. (2002), "On the concept of territorial competitiveness: sound or misleading?", ERSA Conference.
- Cohen J. (1973), "Eta-squared and partial eta-squared in fixed factor ANOVA designs", Educational and Psychological Measurement; (33):107–112.
- Chang, Y. C., Chen, M. H., Lin, Y. P., & Gao, Y. S. (2012), "Measuring Regional Innovation and Entrepreneurship Capabilities", Journal of the Knowledge Economy, 3 (2), 90-108.
- Cho, S. D., Moon, C. H., & Kim, Y. M. (2008), "Characterizing international competitiveness in international business research: A MASI approach to national competitiveness", Research in International Business and Finance, 22 (2), 175–192.
- Dadashpour, H., Ahmadi, F. (2010), "Regional Competitiveness as a New Approach to Regional Developmen"t, Yas Strategy, No. 22, 51-80.
- Dadashpour, H., Dehe Jani, M. (2014), "Identification and Prioritization of Effective Root Factors in Promoting Regional Competitiveness

- Case Study: Kurdistan Province", Journal of Regional Planning, Vol. 5, No. 19, 27-42.
- Dade Jani, M. (2013), "Measuring and Assessing Regional Competitiveness in Kurdistan Province", Tarbiat Modares University, Faculty of Arts and Architecture.
- Dijkstra, L., Annoni, P., & Kozovska, K. (2011), "A New Regional Competitiveness Index: Theory, Methods and Findings", European Union Regional Policy Working, Papers No. 2.
- Gideon, K. (1991), "New Town Planning (Principles and Experiences), translated by Kazemian", Gholamreza, University of Tehran.
- Ghorchi, M., Maleki, J. (2010), "Competition of Metropolitan Cities in Transnational Areas Using Strategy Tool", Journal of Urban Management Studies, Second Year, No. 3, 155-174.
- Hashemi, F.(1999), "The process of constructing new settlements in Iran over the last forties", Tehran University, Ilam, Faculty of Literature and Humanities.
- Harrison, J., Caron, J. (2003), "Strategic Management, Translation by Behrouz Tali", Tehran University Press.
- Khajavi, M. (2010), "Competitiveness and Components of Urban Economics. International", Bazar journal, 2 (9).
- Karghar Samani, A., Kurd Nayij, A., Khodadad Hosseini, H., Mousavi Shafaei, M. (2014), "Effect of Urban Competitiveness on National Competitiveness", Business Perspectives, No. 20, 123-139.
- Lengyel, I. (2007), "Economic growth and competitiveness of Hungarian regions", 2nd Central European Conference in Regional Science, 587-608.
- Meshkini, A., Soleimani, M., Azizi, H., Zarei, M., Zare Eshteh, N. (2013), "Assessment of the Reactivity of the Objectives of New Towns in Iran (Case Study: Sadra's New Town)", Urban Planning Studies, Year One, Number First, 29-41.
- Mohammadi, J. (1994), "A look at the theoretical dimensions of the creation of new cities", the collection of articles on new urban cultural cities in urbanization, the construction of new cities.
- Mullen, C.A., & Marsden, G. (2015), "Transport, economic competitiveness and competition: A city perspective", Journal of Transport Geography, 49, 1 – 8.
- Naghdali Pour, T. (2016), "The Study of the Competitiveness of Manufacturing Industries According to Porter's Competitiveness Model (Case Study: Ilam Manufacturing Industries)", Ilam University.
- Porter, M. E. (1990), "The Competitive Advantage of Nations", New York: The Free Press.
- Porter, M. (2004), "Building the Microeconomic Foundations of Prosperity: Findings from the Business Competitiveness Index", In WEF, Global Competitiveness Report 2003-04. ? World Economic Forum.
- Porter, M. E. (2008), "The five competitive forces", In M. E. Porter, on competition, updated and expanded edition, Vol. 11, 37-73.
- Sabagh Kermani, M. (2001), "Regional Economics (Theory and Models)", SAMT Publication, First Printing, Tehran.
- Salehi, I. (1998), "New Towns Administration", Construction Management, Center for Urban Planning Studies of the Ministry of the Interior.
- Sheikhi, M. (1999), "A New City Assessment / Performance Performance Review, Future Strategies", Abadi Journal, Nos. 29 to 31.
- St. Laurent, R., Turk, P. (2013), "The effects of misconceptions on the properties of Friedman's

test", Communications in Statistics, Simulation and Computation 42:1596–1615.

- Talachian, M. (2005), "A look at new cities in Iran", New Township, Tehran.
- Tirtosuharto, D. (2009), "Regional Competitiveness in Indonesia: The Incentives of Fiscal Decentralization on State Efficiency and Economic Growth", Ph.D. Dissertation. George Mason University.
- Totonchyan. I, Mehrnoosh. M. (2011), "Knowledge Based Competitiveness in Iran", Economic Research Journal, 29, 39-58.
- Zayari, K. (2005), "New Town Planning", Side Publishing, Tehran.
- Zanjani, H., Emkchi, H., Azimi, N. (1996), "A New Attitude in Needs Assessment and Locating of New Towns and Towns", Abadi Journal, No. 65.